

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۹/۱/۱۷

فردوس

چرا مولانا فضل الرحمان سرود پیروزی نمی خواند؟

مولانا فضل الرحمان رهبر سازمان مذهبی جمعیت العلمای پاکستان و از چهره های مذهبی آن کشور در گفت و گو با صدای امریکا نخواست جنگ طالبان را نبرد مقدس برای دفاع از دین بخواند. مولانا فضل الرحمان پیش از این همیشه در موضع گیری هایش روایت طالبان را تکرار می کرد و جنگ افغانستان را نبرد مقدس بر مبنای احکام مذهبی می خواند. مولانا در آخرین مصاحبه اش با بخش پشتوی صدای امریکا که بیشتر مخاطبان آن پشتون های افغانستان و پاکستان اند نخواست جنگ طالبان را مقدس بخواند. او از طالبان خواست با دولت افغانستان مذاکره کنند. مولانا نخواست از موضع طالبان مبنی بر عدم مذاکره با کابل استقبال کند. شاید عمل گرایي فضل الرحمان و درک او و بخشی از هیات حاکمه پاکستان در مورد اوضاع منطقه، به این موضع گیری ربط داشته باشد. در این تردیدی نیست که مولانا فضل الرحمان در مقایسه با مولانا سمیع الحق که چندی پیش کشته شد، سیاست مدار عمل گرا است.

او باری به دعوت حامد کرزی به ارگ کابل آمد و با حکومت افغانستان گفت و گو کرد. اما مولانا برای ورود به کابل به جای این که از اسلام آباد مستقیم پرواز کند، اول به دبی رفته بود و از آن جا به کابل آمد تا محافل مذهبی پاکستان در مورد سفر او چیزی ندانند. این امر نشان دهنده آن است که مولانا خیلی رعایت حال حلقه های مذهبی پاکستان و طالبان را می کرد. مولانا فضل الرحمان هیچ گاهی در ملاء عام و به صورت علنی از مقدس خواندن جنگ طالبان در افغانستان امتناع نکرده بود. چندی پیش رهبران مذهبی پاکستان اعلام کردند که خون ریزی در آن کشور حرام است. مولانا فضل الرحمان هم در فتوایی امضا کرده بود که در آن خون ریزی و جنگ در قلمرو پاکستان زیر نام برپایی یک حکومت شرعی حرام خوانده شده بود. در آن زمان مولانا سمیع الحق و مولانا فضل الرحمان نخواستند آن فتوا را به تمام قلمرو افغانستان هم تعمیم بدهند. آنان مولوی عطا الرحمان سلیم و دیگر اعضای رسمی شورای عالمان دینی افغانستان را با دست خالی از اسلام آباد به کابل فرستادند.

ولی موضع گیری جدید مولانا فضل الرحمان که در آن مشروعیت حکومت افغانستان را به نحوی تایید کرده و برای جنگ طالبان مبنای ایدیولوژیک نبخشیده، قابل تأمل و دقت است. مولانا فضل الرحمان از این هم فراتر رفت و گروه طالبان را به مذاکره با کابل تشویق کرد. او گفت طالبان از افغانستان هستند و با حکومت خودشان در جنگ می باشند و ایجاب می کند که با کابل گفت و گو کنند. از این سخنان بوی آشتی، مدارا و قبول مشروعیت حکومت افغانستان می آید. در شرایطی که دونالد ترامپ اشاراتی در مورد خروج نیروهای امریکایی از مأموریت های نظامی در کشور های آسیایی داده، انتظار عموم این بود که مولانا فضل الرحمان این بار جدی تر از گذشته ابراز شادمانی کند و از پیروزی نظامی طالبان سخن بگوید. اما چنین چیزی تحقق نیافت و برخلاف آن مولانا فضل الرحمان طالبان را به مذاکره با حکومت افغانستان برای پایان جنگ تشویق کرد و حتا از بخشیدن مشروعیت دینی به جنگ آنان خودداری کرد.

این احتمال وجود دارد که بخشی از هیات حاکمه ای پاکستان از جمله مولانا فضل الرحمان به این نتیجه رسیده اند که سناریوی راه حل سیاسی برای پایان جنگ که بر مبنای آن طالبان بخشی از سیاست مشروع افغانستان باشند، به سود اسلام آباد است. تحلیل گران امور امنیتی از جمله تمیم عاصی معین پیشین وزارت دفاع افغانستان، سه سناریوی احتمالی را برای افغانستان پس از خروج نیروهای امریکایی پیش بینی کرده اند. سناریوی اول تحقق راه حل سیاسی برای پایان جنگ افغانستان است که در آن طالبان و کابل روی ساختار حکومت و قانون اساسی به نتیجه می رسند و قدرت های جهانی و منطقه ای هم تضمین های امنیتی دریافت می کنند و پس از آن افغانستانی به میان می آید که هم با خود در صلح است، هم با همسایه ها و هم با جهان. این سناریو در نقشه ی راه حکومت افغانستان برای پایان جنگ به طور دقیق تشریح شده است. با تحقق این سناریو،

د پانو شمیره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولئ

نفوذ کشورهای همسایه در افغانستان بیش تر می شود و دموکراسی خواهان وطنی با مشکلات جدید در دفاع از ارزش های تمدن معاصر مواجه می شوند.

سناریوی دوم تکرار وضعیتی است که افغانستان در حکومت داکتر نجیب داشت. بر مبنای این سناریو، ترمپ بدون در نظر داشت عقلانیت سیاسی و منافع درازمدت امریکا و منطقه، فرمان خروج نیروهای امریکایی را صادر می کند و ساحه زیر کنترل حکومت افغانستان محدود و دفاع از آن دشوارتر می شود. روشن است که این وضعیت پایدار نیست و بالاخره به هرج و مرج می انجامد. سناریوی سوم که خیلی خطرناک است، این است که ترمپ بدون در نظر داشت مشورت های بلند پایه گان امریکایی هم نیروهای امریکایی را از افغانستان خارج می کند و هم مثل بوریس یلتسن که کمک های مسکو را به حکومت نجیب قطع کرد، کمک های مالی امریکا را به افغانستان توقف می دهد. پی آمد روشن چنین اقدامی تکرار هرج و مرج دهه ای ۷۰ خورشیدی است.

کاملاً منطقی است که همسایه ها از دو سناریوی آخر به تشویش باشند. هیچ تضمینی وجود ندارد که با بی ثبات شدن افغانستان و به میان آمدن هرج و مرج، جنگ به کشورهای همسایه سرایت نکند. طالبان غیر از گروه داعش با دیگر نیروهای جهادپستی منطقه و جهان روابط دارند. وقتی طالبان به طرف شهرهای افغانستان مارش کنند، روشن است که اعتماد بهن فس جهادپست های منطقه ای و جهانی بیش تر می شود. آن زمان روایت شکست قدرت های بیرونی در افغانستان و روایت های آخر زمانی گروه های جهادپستی منطقه و جهان قوت می گیرد و بعید نیست که گروه های جهادپستی منطقه با راه اندازی حمله های تروریستی در کشورهای همسایه پای این کشورها را به میدان نبرد افغانستان بکشند. در سوریه شاهد چنین چیزی بودیم. چه تضمینی وجود دارد که با غرق شدن افغانستان در هرج و مرج پای ایران و مثلاً کشورهای آسیای میانه به میدان نبرد افغانستان به نحوی کشیده نشود. همان طوری که پای همسایه گان سوریه در جنگ این کشور کشیده شد.

وقتی دامنه جنگ تا آن حد وسیع شود، روشن است که هیچ یک از قدرت های منطقه ای نمی توانند در امن بمانند. با در نظر داشت این امر، منطقی می نماید که کشورهای منطقه برای سناریوی پایان جنگ از طریق یک راه حل سیاسی، تلاش کنند. سخنان مولانا فضل الرحمان هم در این راستا قابل تفسیر است. به نظر می رسد او و بخشی از هیأت حاکمه پاکستان هم نگران اند که نکند با غرق هرج و مرج شدن افغانستان، پاکستان هم دچار مشکل جدی شود و بحران به آن کشور سرایت کند. شاید به همین دلیل است که مولانا فضل الرحمان به جای خواندن سرود پیروزی نظامی، به روایت آشتی توسل می جوید. در مورد سیاست مجموع هیأت حاکمه پاکستان، کسی نمی تواند چیزی بگوید. آنان به توهم عمق استراتژیک در مورد افغانستان دچار اند، ولی از سخنان فضل الرحمان بر می آید که حداقل بخشی از نخبه گان سیاسی و شاید نظامی پاکستان به این نتیجه رسیده اند که توسل به روایت آشتی و پایان جنگ افغانستان از راه مذاکره، به سود کشورشان است نه چیزی غیر از آن.

پایان

با تشکر از روزنامه هشت صبح